

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)
 1/2 an 40 „ (30 lei)
 1/4 an 20 „ (15 lei)
 Olună 7 „ (5 lei)
 Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unirea

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
 odată 1 cor., a doua
 și a treia oară 80 fil.

Manuscrise sunt a se
 trimite la Redacția
 „UNIRII“ Blaj.

□ □

Uriasei

generații dela patruzeci și opt
 s'e nchină cu fața-n țărână Blajul
 și toată suflarea din cuprinsul
 Transilvaniei desrobite... Neperi-
 loarei amintiri și măririi alui
 IANCU și celor patru mii de
 moși cu cetină de brad în arme,
 pe cari i-au primit „șărenvi“ că-
 zând în genuchi ca-n fața În-
 gerului lui Dumnezeu... Înfri-
 coșatei umbre a răzbunătorului
 prefect AXENTE, a cărui osă-
 minte dorm în pământul Blajului,
 și tuturor dascălilor, cari au che-
 mat neamul pe câmpia, ce s'a bo-
 lezat atunci: a Libertății. Și tu-
 turor celor cari au căzut în lupte
 dela Blaj, Alba-Iulia, Dealu-
 mare și Fântânele și-au învins
 cu lănci, cu topoare, cu îmblăcii
 și cu tunuri de lemn și cu inima
 aprinsă de cea mai curată dra-
 goste de neam și moșie.

Peste toate generațiile trecute și
 venitoare se va ridica pururi a-
 ceastă generație, care a avut cea
 mai curată și mare dragoste de
 neam și care a învins pe potrivnic
 cu greutatea inimii împovorate de
 seculara și-ngrozitoare durere,
 a bătaii, a batjocurii și-a celui
 mai diabolic dispreț, ce l-a avut
 umilitul de azi, pentru neamul
 românesc....

Ridică-te de pe zmeritul sar-
 cofag în jurul cărui nu s'au pu-
 tut strânge „nepoții“ tăi nici-
 odată și făcând tulnic din vre-un
 stejar sună imnul de Înviere, ne-
 înfricatul AXENTE, să se
 strângă oastea Voastră în Blajul
 desrobite. Urcați la crucea lui
 IANCU și bucurați-Vă căci Hri-
 stos s'a coborât de pe Cruce și
 yomenirea Voastră o binecuvântă
 bată suflarea... Am vrea să Vă
 dăm o clipă de cerească fericire
 Vouă, cari ne-ați izbândit praz-
 nicul de astăzi.

Dar nu! sufletele voastre au
 trecut în marșu-i triumfal oas-
 tu țării și Voi ați fost cei din-
 tăi, cari au văzut-o la țărnișii
 Tisei. Toate le știți mai bine ca
 noi. — Căci sufletele voastre în

ale noastre s'au fărâmat și ele
 ne-au dus din biruință, la triumf
 și la deplină viață.

Iar într-o zi a aceleiași luni în
 care V'ați început lupta, veni-va
 ÎMPĂRATUL ROMÂNILOR la
 mormintele Voastre și din ochii
 ÎMPĂRĂTESEI va cădea o la-
 crimă de admirație pe mormântul
 Vostru, ca cea mai mare decorație
 ce se poate da celor dintâi gene-
 rali ai ARDEALULUI Ție mă-
 rite CRAIU al Munților IANCU
 și uriașule AXENTE și oștilor
 voastre pururi pomenite și bine-
 cuvântate.

Ovidiu Hulea.

3/15 Maiu.

Cuvântare rostită de Dr. A.
 Chețianu, canonic - director
 gimnazial, în Biserica catedrală.

„In toate zilele bine te
 voi cuvința Doamne și
 voi lauda numele tău în
 veac și în veacul veacului“

Aceste cuvinte ale cântării
 de mărire le găsește potrivite,
 ca să le pun în fruntea cuvân-
 tării mele azi când ne-am adu-
 nat în aceasta catedrală, ca să
 prăznuim ziua măreață de 3/15
 Maiu 1848. Da Iubiți ascultă-
 tori, pentru că azi nu sărbătorim
 numai începutul dela 1848 al
 luptelor naționale, începutul
 luptelor de jertfe, ci sfârșitul
 strălucit al acelora. După lupte
 de 70 ani pe orizontul întune-
 cos al Românilor strălucește
 azi frumosul curcubeu și trico-
 lorul român rupt din el acest
 odor și simbol de învingere
 pentru care țăriți am fost în
 judecați, azi falfăie mândru,
 înălțând rugăciunile noastre de
 mulțămire la ceriu. Da pentru că
 prăznuind acest sfârșit glorios
 stăpânită este inima fiecărui
 Român de cuvintele de mulță-
 mită: In toate zilele bine te
 voi cuvința Doamne și voi
 lauda numele tău în veac și
 în veacul veacului.

Veacuri triste întunecoase,
 peste capu-mi au trecut, zice
 poetul (G. Taut). Au trecut,
 poporul Român le-a înfruntat,
 și ori cât de cumplite au fost

acele veacuri el le-a biruit, le-a
 învins. Provedința d-zeească,
 Tatăl din ceriu, în care s'a ră-
 zimat totdeauna l'a ajutat, pen-
 trucă ori când se afla în pri-
 mejdii la El își îndrepta Româ-
 nul glasul și rostea cu evlavie
 cuvintele Psalmistului: In calea
 poruncilor tale voi alerga,
 iar după trecerea viforului cu
 mulțămire și evlavie se inchina
 cu acelaș Psalmist zicând: In
 calea poruncilor tale mă ve-
 selesc (Psalm 118).

Iubirea lui Dumnezeu, con-
 știința de Român, sau după zisa
 poetului, Legea și Limba, cari
 lucruri sfinte la strămoși
 erau, l'au întărit pe Român în
 luptele grele și l'au făcut stâncă
 de granit, de care multe nea-
 muri s'au lovit și prăbușit ca
 într'un ocean, iar el, el Poporul
 Român a rămas neclintit, re-
 amintindu-și de atâtea ori cu-
 vintele lui Horațiu: *Etsi frac-
 tus illabatur orbis imparvidum
 ferient ruinae*, chiar și lumea
 de s'ar cutropi, ruinele ei mă
 vor lăsa neatins. Foarte se
 potrivesc la poporul nostru cu-
 vintele marelui poet V. Alexan-
 dri. Eusă pier? eu? nici odată,
 vie valuri încruntate, vie
 valuri mari de foc, eu stau
 neclintit pe loc, „căci Român
 sum în putere și Românul în
 veci nu pier. Iobagul, sclavul
 de odinioară, care — praeter
 mercedem laboris — afară de
 răsplata muncii sale n'avea nee
 um drept, și în butul învățătu-
 rilor sfinte, că toți suntem egali
 toți fiii unuia și aceluiș Pă-
 rinte, el era strâns în lanțuri,
 legat de glie, ajungând acum
 stăpân pe glia strămoșască, cum
 să nu se inchine el Stăpânului
 Mare al pământului? Văzându-și
 luptele încununate cu glorie,
 cum să nu-și aducă aminte de
 Domnul cel tare și mare, care
 a întărit sufletul și brațele ero-
 ilor noștri începând din cele
 mai depărtate vremi ale Istoriei
 și mai ales în 1848, când Po-
 poporul român întâiaș dată și-a
 afirmat ființa sa românească
 declarând că vrea să fie liber
 și independent, amăsurat sf.
 Scripturi, vrea să fie fratele,
 deaproapele celor alalte națiuni

și nu sluga lor, pentru că Dum-
 nezeu egali ne-o creat cu trup
 și mai ales suflet egal. Aceasta
 ființă acest crez și l'a afirmat
 în adunarea națională de pe
 Câmpul Libertății, în 3/15 Maiu
 1848 în mijlocul devotaților săi
 conducători. Cum să nu rostească
 dar cuvinte de mulță-
 mită lui Dumnezeu, care în
 vremile cele mai grele l'a în-
 zestrat cu bărbați luminați, con-
 ducători harnici și luptători
 devotați.

Inchinându-ne lui Dumnezeu
 pentru bunătățile revărsate
 asupra Națiunii Române, ochii
 sufletești ni-se îndreaptă apoi
 spre mărețele figuri ale anului
 1848, cari au început lupta
 scriindu-și pe steag programul
 național român, susținut tot-
 deauna cu cinste, dar și cu mari
 jertfe.

3/15 Maiu! zi mare, care
 mulți ani ai fost prăznuită de
 piepturi înăbușite, în taină, nu-
 mai în inimi, întărind în ele
 nădejdea în realizarea visului
 național, în taină ai fost serbată
 numai adeseori sub ocrotirea
 nopții, pentru că nomolul de dis-
 pozițiuni împedecau prăznuirea
 ta. Azi însă mulțămire Tatălui
 ceresc te serbăm neturburați și
 în bucuria noastră cu evlavie
 ne aducem aminte de acei băr-
 bați devotați de Avram Iancu,
 Axente Sever, Simeon Bărnuțiu,
 Aron Pumnul, Tim. Cipariu,
 G. Barițiu, Sim. Balint, Papiu
 Ilarian și alți mulți, cari te-au
 făcut zi însemnată, zi epocală
 în Istoria neamului nostru, cari
 pentru Națiunea Română, neso-
 cotită până aci au cerut egala
 îndreptărire și drepturile de a
 fi reprezentată și ea în dieta
 din Cluj în proporția numărului.
 Au cerut școli, apoi Românii să
 fie aplicați în toate oficiile, și
 ca Românul să-și poată folosi
 limba și la judecătoria și ad-
 ministrație. Au cerut ștergerea
 rușinoasei iobăgii. Le aducem
 acelor bărbați primos de recu-
 noștință — sau folosind cuvîn-
 tele inimosului profesor de pe
 atunci Aron Pumnul — *ii bi-
 necuvântăm pentru faptele lor*.
 Le reamintim virtuțile lor, dra-
 gostea înflăcărată de neam, ca

să ne facă inimile, amintim jertfele lor, ca să alimentăm să nutrim sentimentele noastre de jertfă.

Iată iubitorilor de ce ne-am adunat azi, de ce frunzărăm cartea trecutului, reamintim marea adunare națională, care s'a ținut la Blaj în 3/15 în Dumineca Tomii pe Câmpul Libertății, pentru că piața nu putea cuprinde pe cei 40—50 mii Somâni, cari s'au deșteptat, *un vîers au așteptat*, și la glasul chemător al conducătorilor au alergat din cele 4 unghiuri, bătrâni, bărbați, juni, tineri din munți și din câmpii. Să învățăm din acest trecut iubirea de neam și jertfa pentru neam. Sirguința la muncă, ca prin ea să contribuim și noi la ridicarea și bunăstarea acestui neam. Totul pentru neam să ne fie ținta, deviza. Nu-i de-ajuns, ca cineva să lucre numai pentru sine, ci parte a corpului național fiind, trebuie mai vârtos să lucre și să-și facă datorința față de acest corp, așa cum măritele umbre din 1848 și-au făcut-o și atunci Iubiților noi a căror zile sunt numărate, noi ca indivizi deși vom muri Neamul Românesc în veci va trăi.

De tacheiere voiu aminti o parte din jurământul făcut de marea adunare la 1848. *Eu jur . . . cumcă, ca Român voiu ocroti Națiunea Română pe calea dreaptă și legitimă, o voiu apăra cu toate puterile în contra oricărui atac și asupra, nu voiu lucra niciodată în contra dreptului și intereselor Națiunii Române, ci voiu ținea legea și limba română, precum și libertatea, egalitatea și frățietatea.* (Ist. Trans. G. Barițiu). Să învățăm din acest jurământ străduindu-ne, ca prin lucrările noastre, prin omenia, cinstea, caracterul nostru să fim de folos Națiunii noastre și să contribuim cu toții la înflorirea Statului Român. Amin!

Deschiderea sinodului arhidiecezan.

— Ordin circular. —

Sinodul arhidiecezan convocat prin cercularul nostru dtdo 2/15 Martie 1919 Nr. 894 din motivele, expuse în cercularul adresat în 12 Aprilie 1919 Nr. 1243 oficiilor protopopești, l-am fost amânat până la sfârșitul anului școlar 1918/19. Având să se încheie acest an școlar cu 31 Maiu 1919, prin aceasta aducem la cunoștința Venerabilului cler arhidiecezan, că pentru deschiderea sinodului arhidiecezan am fixat ziua de 11

Junie 1919, adică Miercuri după Rusalii. Cu dragoste frățescă invităm deci și recercăm pe purtătorii oficiilor protopopești și pe delegații clerului, ca să vină la Blaj încă Marti în 10 Junie 1919 la 5 ore p. m. și să-și prezinte credinționalele înaintea comisiei verificatoare. Miercuri în 11 Junie 1919 după invocarea spiritului sfânt își va începe sinodul lucrările sale cu ajutorul bunului și preacuduratului Dumnezeu.

Blaj, din ședința conzistorială ținută la 13 Maiu 1919.

Dr. Vasile Suci
vicar capitular.

Sărbătoarea națională*).

— Cum se sărbătoreă în trecut ziua de 3/15 Maiu 1848? —

Astăzi se împlinesc 43 ani, de când tinerimea dela școalele din Blaj, în frunte cu profesorii lor, au ieșit mai pe urmă în procesiune la »Piatra sfântă« de pe Câmpul Libertății, ca acolo, pe țărmurii Târnavei, să reînnoiască jurământul părinților lor, adunați să joare cu ochii înnecați de lacrimi, că nu mai voesc să fie sclavii Ungurilor asupritori.

Sărbătoarea aceasta atît de dragă tinerimii, se prăznuia în modul următor.

În seara de 14 Maiu toată studențimea din Blaj, se aduna în curtea largă a gimnaziului, unde se înșirau în rânduri de câte patru, clasă după clasă. În fruntea fiecărei clase se posta profesorul.

Astfel înșiruiți porneau în convoiu lung, ca să manifesteze pe străzile orașului. De-alungul convoiului, pe margini, mergeau mulți din studenții mai mari, cu torțe aprinse, cu steaguri tricolore, și cu frunză verde în pălărie. Cântând și cu multă în-suflețire luau pe rând locuințele fiecărei persoane mai de frunte, începând cu metropolitul și canonicii, unde studenții mai mari rosteau câte-o simțită cuvântare omagială și de multămită, pentru grija ce o poartă creșterii tineretului.

După terminarea acestei procesiuni omagiale, întreg convoiul studențesc se aduna în mijlocul pieții largi, unde de pe o tribună improvizată cu graba, la lumina stranie a torțelor, studenții de pe clasa VII și VII rosteau mai multe vorbiri naționale înflăcărâte. După vorbiri, torțele aprinse se puneau grămadă, și-apoi vesel se în-

*. Dăm articolul acesta ca o complectare a celui anterior, scris fiind de unul ce a avut prilejul a fi martor al acestei manifestări.

cingeau jocurile naționale: hora, călușerul și bătuta.

În dimineața zilei de 3/15 Maiu studențimea participa cu multă evlavie la s. Liturgie, celebrată în biserica catedrală. După liturgie se închea convoiul, ca în preseară, și în ținută sărbătorească ieșea la Piatra Libertății. Aici preotul celebrant din catedrală, oficia sfințirea apei și se botezau toți cei prezenți, iar după aceea unul dintre octavani se urca pe sfânta piatră a libertății, ca să preamărească memoria bărbaților vrednici din 48, și ca să provoace studențimea a-și reînnoi jurământul de credință, față de tradițiile naționale primite dela părinți.

Cuvinte de aur curgeau de pe buzele inspirate ale acestor viitori apostoli ai neamului nostru, cuvinte sfinte, cari în inimile tinerelor vlăstare, ce ascultau, lăsau învățături neșterse. Nu voiu uita niciodată cuvintele octavanului Adam Șerlian, când cu treicolorul în mîna stîngă, astfel și-a început vorbirea:

»Aceasta e ziua, în care Românul Pătruns de chemarea spiritului său, Își scutură jugul impus de păgânul, Ce n'avu nici lege, nici chiar Dumnezeu.«

După terminarea acestei festivități, studențimea mergea acasă, ca după amiază la 1 oră să se adune din nou în curtea gimnaziului și să pornească iarăși, în sunetul muzicii, cântând, în »Bercul mitropolitan«, ca să-și serbeze maiialul.

* * *

A venit însă anul 1876, când Ungurii jaluzi, au oprit să se mai sărbătorească ziua aceasta măreață...

Nicolae Pop
profesor.

O propunere bună.

„Tel. Român“, ocupându-se la loc de frunte, cu sărbătoarea 3/15 Maiu, concludă cu multă dreptate:

„Istoria anilor 1848 și 1849 n'o avem scrisă.

Nimic n'ar fi mai potrivit, pentru a prăznuți cu înțeles pe mărețul nostru 3/15 Maiu, decât să se premieze, mai mulți ani de-a rândul în ziua aceasta, câte una sau două din cele mai bune contribuții literare sau istorice, la cunoașterea bărbaților și întâmplărilor din revoluția anilor 1848—49.

Numai atunci vom putea sărbători cu adevărat ziua de 3/15 Maiu, când însemnătatea sa va fi vădită pentru masele nației prin mijlocirea acestor fel de contribuții, a căror urmă rămâne.“

Din templul artei.

Un turneu de teatru, un mănunchi splendid de artiști și artiste cu flori compoase, ajunsese în apogeul înfloririi, a fost primul dar ce ne-a trimis Țara-mamă.

Soarele arunca ținte de aur asupra lor și ploaia de lumină îi făcea și mai frumoși. Valea verde îi tîmăia cu suflarea ei înviorătoare. Li așteptam pe peronul gării și nu erau buze, ce să nu zimbească de dragul lor și ochi, ce să nu suridă de fericire la vederea lor.

Bucureștii, unde sbura visul nostru zuruind lanțul încătușerii, era acum la noi. Se mutase pe 2 zile de sărbătoare sufletească în mijlocul nostru.

Perdeaua se ridică și ne oprim respirația la vederea Simbolului Poemului Unirii. Ca vedenie lunecată de pe bolta cerului de mîni dumnezeiești asupra unui neam, ce după un lung martiriu își primia ca răsplătire întruparea visului strămoșesc, după care oftau milioane de piepturi cu ochii scâlțați în roaua dorului. Sunt versuri minunate, ce își i-au izvorul din fântâna adîncă a neamului. Se alipește de sânul mamei Basarabia în graiul ei dulce de fată mare, Bucovina cu grații de inger, Ardealul ars de ura dușmanului iar Macedonia își trimite al ei suspin de orfană. E condeiul măiestrului Z. Bârsan.

Apus de soare cu dl Nottara și dna O. Bârsan în Blaj și ca dorință ar fi trecut marginile posibilității și iată începutul minunilor ne surprind cu măreția lor. Capdeopera lui Delavrancea ne încătușează în mreaja ei țesută din fire artistice. E limbajul neasemuit de frumos, așa cum numai el știe să-l mlădie și și-l coloreze. Uriașul Stefan cel Mare în ruina bătrânețelor tot pui de uriaș, soldat de fer până a închis ochii de vultur, mare în fața primejdiilor și moale ca pâinea cu femeile iubite. Ne face tari ca lei.

Neperitoarea Fântână a Blanduziei alui Alexandri căți ochi a robit, cător inimi le-a rămas, ca pânzele unor neîntrecuți pictori, icoane de desfătare. Inspirația fericită alui Alexandri varămănea deapănarea. Horașiu ne deschide taina inimii de poet, nebănuită de mulțime. Frumseța tinerei sclave a făcut să vibreze coardele de argint în lumina sufletului său dăruit de zei cu splendida harfă a nemuririi.

O zi de sărbătoare neuitată ne-a făcut și dl Radu Cosmin cu cetirea versurilor dsale calde,

ce ne-au electrizat. Curgeau, ca lava dintr'un Vulcan. Noi vrem Ardealul a fost prima suliță de fulger, ce a aprins văpaia dorinții războiului sfânt în sufletele tuturor Românilor.

Trăirăm 2 zile de sărbători naționale, ce ne ridicară pe aripile lor line deasupra atmosferei pământene. Arta desăvârșită ne deschise porțile ei de aur și în împărăția ei ne delecta cu imagini țesute așa de fin și cu icoane zugrăvite cu atâta sfințenie. Eram în templul cel curat al artei, creat de dumnezeire pe seama aleșilor săi. Ne încercăm de amintiri, colțuri fericite, unde vom poposi adeseori, după zile de proză banală și amară.

Când am ieșit pe peronul gării în semn de recunoștință, pentru bucuriile sufletești, ce ne-au lăsat, și să le mai auzim odată frumosul accent bucu-reștean, ce ne fermeca urechea ca o muzică fină, ne dorea inima de despărțirea de ei.

Încărcați cu lăzi și cufere, franți de oboseală ei plecau cu suris pe buze, ca să împlinească apostolatul în altă parte, să cetească evanghelia neamului nu numai nouă, ci tuturor Ardelenilor, să ne arete dragostea lor pentru noi. Am înțeles atunci, cât este de greu să plângi și să râzi pe scenă. Li duce focul sfânt, să arunce sehinteile lui în toate colțurile țării noastre.

Le flutura batistele în semn de adio întreg Blajul și din inima noastră încălzită de plăceri divine, și ridica o înaltă mulțumire guvernului țării mame, pentru darul împărătesc, ce ne-a trimis.

Elena din Ardeal.

Primejdia sectarismului

— de S. Popa. —

III.

O armă puternică, folosită contra noastră din partea sectarilor e exploatarea până la extrem a scăderilor preoțimii. Astfel ei afirmă înainte de toate, că preoțimea nu-și împlinește datorițele sale și ceea ce face e numai formalitate goală, care o face nu din simț de datorie ci cu considerare la venitul ce rezultă de acolo. — E o acuză aceasta, care noi numai cu fapta vom putea să o combatem. Despre datorița noastră de-a vesti regulat cuvântul lui Dumnezeu am vorbit în partea I, aici adaog numai atâta, că această vestire a cuvântului trebuie să porcească din dorința fierăinte a preotului de a-și învăța și lumină poporul și nu trebuie făcută numai de mântuială. În acest scop preotul neconținut

trebuie să se ocupe cu lectura, literatura religioasă, trebuie să fie lectura lui regulată, căci pe cel neînvațat numai cel învățat poate să-l învețe. E vorba însă și de altceva: de săvârșirea funcțiilor religioase, care asemenea e o datorință de primul rang a preoțimii. — Aceste trebuie să se săvârșască cu cuvenita evlavie, așa ca să-și ajungă într'adevăr scopul ce-l au: de a sfinți pe oameni și de a-i apropiă de Dumnezeu. Niciodată nu-i iertat ca interesele private ale preotului să fie suprapuse datorințelor lui preoțești. Nu-i iertat ca noi să grăbim din cauza unui drum care avem să-l facem, ori din alte cauze apoi ziua Domnului și zilele de sărbătoare noi trebuie să le sfințim înainte de toate și mai presus de toate. Când un sectar aflător în parohia unui preot fruntaș, mare proprietar de pământ, vestește în gura mare, că preotul în Dumineci și sărbători lucră ea și în zile de lucru cu carul, etc. — preotul nu poate să-l combată altcum decât dovedind că aceasta nu-i adevărat. Sunt cu mult mai mari pagubele spirituale ce le cauzăm prin profanarea Duminecilor și sărbătorilor, decât pagubele materiale ce le-am avea prin sfințirea acelor.

Este o datorință preoțească însemnată, a cărei împlinire s'a părăsit cu totul în cele mai multe părți: datorința de-a face Vecernia în Dumineci și sărbători. Motivul acestei neglijențe ar fi: că poporul și așa nu merge la Vecernie și așadar ar face Vecernia pentru păreții goi. E și aceasta o sinamăgire ca multe altele. E adevărat, că la început e de tot mic și neînsemnat numărul acelor, cari merg la Vecernie, dar dacă un preot face Vecernia regulat, fără nici o abatere, în câțiva ani se formează un public destul de însemnat, permanent — și pentru acest oficiu divin. Dar să presupunem, că ar trebui să facă Vecernia numai păreților și preotul totuși ar face-o: nu ar fi oare împrejurarea aceasta o dovadă strălucită, că preotul își cunoaște și împlinește datorițele lui? Acestea le-am amintit pentru că mi-s'a dat ocazie să aud odată acuza unui sectar, care spunea, că preoții, deși sunt obligați strict la săvârșirea acestei laude dzeiești, totuși nu o fac. Eu am tăcut și atunci el mi-a replicat: te asigur, că dacă și la Vecernie ar fi prescuri, nici o Vecernie n'ar rămânea nefăcută. La îndeplinirea funcțiilor preoțești, preotul trebuie să fie cu considerare la lipsele sufletești și trupești ale poporului încredințat păstoririi sale, — iar cele materiale ale

preotului să fie toate în al doilea rând numai, ca astfel să nu ne poată învinui sectarii, că suntem mercenari. Știm cazuri, când într'un sat cu pocăiți, fiind secetă mare, preotul a provocat pe poporeni să adune bani ca să le poată face slujbă de ploaie, iar pocăiții la asta au reflectat, că Dumnezeu nu dă ploaia pe bani. Tot într'un astfel de sat s'a întâmplat, că murind copilul unui om, preotul n'a vrut să-l îngroape până nu plătește mai întâi banii și astfel l-au îngropat fără preot, iar pocăiții au câștigat noi puteri în propaganda lor și noi argumente.

Da, aceasta e arma cea mai puternică contra sectarismului: o preoțime, care trăiește pentru oficiul său, pentru împlinirea datorințelor sale, rămânând toate celealalte pe al doilea plan.

Nouile frontiere ale Germaniei.

(Resumat din tractatul de pace cu Germania.)

(Continuare și fine).

Garanții pentru exploatațiune. Aceste garanții se aplică tarifelor căilor ferate și canale, materialului de transport pentru produse și personal, la lucrările complementare de căi de comunicațiuni sau cumpărări de terenuri, pe cari Franța le va socoti necesare exploatațiunilor, spitalelor, școlilor de limba franceză etc, create de Franța pentru personalul minelor și dependențelor lor la distribuțiune.

Expediția și fixarea prețurilor produselor. Orice măsuri de recumpărări, de exproprieri și rechiziții sunt interzise în ce privește minele și dependențele lor.

Aceeaș garanție de ne-rechiziționare e obținută și în ce privește personalul. Nici-o piedică nu va fi pusă introducerii măsurii de muncă pe care statul francez o va socoti necesară. Franța va putea... 11 Noemvrie 1918.

Contribuția minelor la bugetul teritoriului și la taxele comunale va fi fixată în funcția valorii proporționale a minelor și în raport cu ansamblul bogăției imposabile a teritoriului. Ori ce persoană pe care Statul francez, o va substitui în total sau în parte drepturilor sale va beneficia de aceleași prerogative. Garanții pentru populații, lucrători. Lucrătorii păstrează toate drepturile ce le asigură legislația germană în vigoare la 11 Noemvrie 1918: Cei cari vor fi de naționalitate franceză vor putea să a partie sindicatelor franceze. Statul francez va asigura consumației locale a teritoriului o cantitate

de cărbuni conform cu proporție existentă în 1913 între consumația locală și producția totală a basenului.

Regimul politic și administrativ

Guvernul teritoriului Sarre e încredințat unei comisiuni de 5 membri numiți de consiliul Societății Națiunilor și cuprinzând un francez, un ne-francez originar din Sarre, trei aparținând unor state în afară de Franța și Germania. Președintele comisiunii ales dintre cei 5 membri de către Societatea Națiunilor, este agentul executiv al comisiunii. Puterile sale ca și ale membrilor sunt pentru an și reînnoirile. Comuniunea aceasta va avea toate puterile cari aparțineau, în teritoriul Germaniei, prusiei și Bavariei, mai ales numirile și revocările de funcționari, administrarea și exploatarea tuturor serviciilor publice, cuprinzând căile ferate și canalele, ocrotirea în străinătate a intereselor locuitorilor modificarea eventuală a legilor, organizarea justiției, care va fi împărțită în numele ei, înființarea taxelor și impozitelor, decisiunilor asupra tuturor chestiunilor provenite din interpretarea tratatului.

Curs pentru pregătirea de profesori de muzică.

Pentru pregătirea profesorilor de muzică pe seama școlilor secundare române (licea, preparandii și școale civile) cari se vor deschide la toamnă, se organizează un curs special de 3 luni de zile (15 Iunie până în 15 Septemvrie) a. c. într-o localitate care se va face cunoscută mai târziu. La acest curs vor fi primiți învățători și preoți, eventual și alți doritori cari se ocupă cu muzica și cunosc cel puțin unul din instrumentele muzicale (pian, armoniu, violină sau flaut).

Doritorii de a participa la acest curs își vor înainta cererile la Resortul școlilor și instrucțiunii publice, până la 1 Iunie a. c. Primirea candidaților la curs se va face în baza unui examen care va avea loc în 15 Iunie și a unei declarații, că vor primi să funcționeze în orice loc unde li va numi Consiliul Dirigent.

Absolvenții cursului vor funcționa timp de un an ca profesori practicanți. În vara anului 1920 vor urma un nou curs pe baza căruia vor fi admiși ca profesori suplitori având să-și dea apoi într'un anumit interval examenul de profesor definitiv. Cursiștii vor avea întreținerea gratuită pe tot timpul cursurilor.

V. Branisce m. p.

Convocare.

La încredințarea Comitetului central din 2 Aprilie Nr. 32/1919 al „Asociației învățătorilor români” — convoc pe 31 Maiu st. n. l. c. în Cluj, sala prefecturii Strada Monostori Nr. 1, la adunarea de constituire a secției județene: „Cojocna” pe toți învățătorii și învățătoarele române de pe teritoriul județului nostru pe lângă următoarea

Ordine de zi:

1. Invocarea Spiritului sfânt, orele 8.
2. Deschiderea adunării, la orele 9.
3. Constituirea secției județului „Cojocna” în cadrele „Asociației învățătorilor români” și alegerea comitetului.
4. Constituirea comitetului județean conform §-lui 34 din statute.
5. Alegerea alor 3 reprezentanți și după fiecare 100 de membri, încă un membru în consiliul general al Asociației.
6. Chestia înființării organului învățătoresc. Incassarea taxelor și abonamentului.
7. Propuneri.
8. Inchiderea adunării.

Morlaca, la 5 Maiu 1919.

Traian Șuteu

Toate ziarele sunt rugate să reproducă acest convocător, iar frații colegi a și-l comunică reciproc.

Informațiuni.

* **Direcțiunea centrală a poștelor, telegrafelor și telefoanelor** pentru primirea scrisorilor recomandate și modificarea tarifei postale. publică următoarele:

Incepând cu ziua de 25 Maiu a. c. să introducă circulația scrisorilor recomandate pe teritoriul ocupat (unit) și în relație cu România veche. Scrisorile se vor primi numai deschise și până la alte dispoziții posta nu primește răspundere pentru acele și nu dă despăgubire. Pe dosul plicului se va indica adresa trimitătorului.

Deodată cu dispoziția această până la introducerea tarifei din vechiul regat se modifică taxele și anume:

Pentru scrisori până la 20 grame 30 fil. pentru cărți postale 20 fil. pentru imprimate de câte 50 gr. 6 fil. pentru mustre 10 fil. Taxa de recomandare va fi 50 fil. Pentru telegrame de cuvânt 16 fil. dar cel puțin 2 cor.

Adausul la taxa pentru telegramele primite între 4 și 9 ore p. m. este 2 cor.

Rămân mai departe neschimbate taxele convorbirile telefonice și taxele la jurnale.

Director Central al Poștelor:
Maior m. p.

* **Sesiunea Academiei Române** s'a deschis ieri în prezența M. S. Regelui și a M. S. Reginei care e membru de onoare și A. S. R. Principele Moștenitor.

Au rostit discursuri dl D. Onicul despre rostul neamului românesc, dl Iacob Negruzzi a făcut o dare de seamă a Academiei care își serbează jubileul de cinci zeci de ani, iar dl N. Iorga a salutat pe reprezentanții provinciilor unite cu regatul, la care au răspuns dnii Inculeț din partea Basarabiei, Iancu Nistor din a Bucovinei și Androi Bărseanu din partea Ardealului.

* **Rutenii** din Carpați prin o deputație a lor au cerut alipirea lor la statul Ceho-Slorac.

* **Președintele Austriei** pentru conferința de pace din Paris va fi trimis secretarul de stat Dr. Otto Bauer.

* **America** și-a suspendat mobilizarea.

Portugalia a protestat, pentru-ce puterile mici participante la război, sunt puse la conferința de pace pe aceeași treaptă cu statele neutre.

* **Între România-Mare**, Franța și celelalte state europene se va face o legătură de comunicație pe apă. Proiectul acestui drum se discută la Paris.

* **Austria** a renunțat la alipirea ei cu Germania. Chestiunea austriacă e limpezită deja.

* **Egiptul** e sub protecțiunea Angliei, fapt recunoscut și de Statele Unite din America nordică.

* **În Siberia** bolșevii au părăsit frontul, ce l'au ținut până acum.

* **Italia** a primit dela Statele Unite un nou avans de împrumut în sumă de 150 milioane dolari.

* **Doritorii de a fierbe rachie**, trebuie să plătească înainte darea impusă prin lege pentru producerea spiritului, la caz contrar vor fi pedepsiți.

* **Guvernul sârbesc** a ordonat suspendarea ori căruia trafic postal cu Ungaria.

* **Armata română** a primit ordin să înainteze spre Budapesta.

* **Guvernul ceho-slovac** pe seama presei românești va accordera vre-o 40 vagoane hârtie în cel mai scurt timp.

* **În Franța** circulă poșta aeriană între orașele: Longwy, Nantzy și Briex.

* **Curtea marțială** a Corpului II. de armată a ordonat arestarea Dlui C. Stere.

* **Di Iorga** va veni în Ardeal în decursul lunei lui Iunie.

* **Anglia** până în prezent a demobilizat patru milioane de oameni, dintre cari trei sau și aplicat deja în diferite fabrici și ateliere.

* **Consiliul dirigent din Sibiu** a numit pe Dl Dr. Emil Hațiegan, de președinte a comisiunii de examinare a magistraților și advocaților români din Transilvania. Comisia de examinare se compune din advocați și magistrați din diferite orașe ardelenesti. — Admiterea la examen se face pe baza unei praxe de trei ani.

* **În Germania** deja sau început protestările pentru teritoarele ce trebuie să le predece.

Delegați germani au făcut lui Clemenceau contra propunere la cari așteaptă răspunsul Aliatilor.

* **Într-o luptă** aproape de trupele române și un Corp de armată maghiar, în care fac parte foștii deputați unguri Ugron și Nagy cu scopul ca ajungând în Budapesta să formeze un nou guvern care să restabilească pacea.

* **Din Paris** au plecat deja locomotivele acordate Direcțiunii Căilor Ferate Române.

* **Delegații ungarilor** nu vor fi chemați la Paris până ce în Ungaria nu se va forma un guvern, care să se bucure de îndreptarea întregului popor unguresc. Lucru greu e acesta.

Bibliografie.

„**Luceafărul**”, revistă pentru literatură și artă, apare de două ori pe lună. Director: Octavian C. Tăslăuanu. Cuprinsul Nr. 9 din 1 Maiu n. 1919. — Octavian C. Tăslăuanu: „Arta Română”. Nichifor Crainic: Porumbelii. D. Iov: Ploaie. Em. Ciomac: Când umbrele domnesc. N. Em. Teohari: Excesul de milă în literatura contemporană. Emanoil Bucuța: Troița. Marcel N. Romanescu: Intâul pahar, Amaryllis, Bucolică. C. Gane: Conștiința. V. Voiculescu: Lacu Zanelor. — Dări de seamă: Cărțile Reginei Maria; Hortensia Papadat-Bengescu: Ape adânci (Al. Al. Busuioceanu). — Cronica: Filosofie: V. Pârvan. Ideile fundamentale ale Culturii sociale contemporane (în „Arhiva pentru știința și reforma socială”), (Al. Al. B.); Sociologie: Ideologia lui Wilson (Radu Dragnea); Coreografia: Din istoria dansului (D. Chirnoși); Insemnări: Au căzut pentru libertate; Strigoii (B); Iarăși originalitatea lui Coșbuc; Sburătorul Hiena; „Arta Română”; Expoziții. — Planșe: M. Teșanu: Panou decorativ; C. Resu: Fierărie; Teodorescu-Sion: Logodnici (Dobrogea); St. Demetrescu: În urma bombardamentului (la Cașin); M. Bunescu: Din Constanța; Cornescu: O înmormântare; O. Han: Țărances.

Redacția și administrația: Str. Numa Pompiliu, 5.

MAI NOU.

Congresul preoțesc decurge și când punem sub tipariu aceste șire.

Ieri, Joi s'a continuat discuția asupra organizării preoției, hotărându-se înființarea unei Asociații preoțești sub numele „Frăția creștină”. — S'a discutat apoi problema creșterii viitorilor preoți, și problema dotației preoțești. — Astăzi este la rând problema misiunii interne și problema autonomiei bisericești, alegerea de mitropolit etc. Probabil astăzi va fi și închiderea congresului.

Se observă o lipsă de suficientă pregătire a materialului de discuții, în colo preoțimea urmărește cu toată ardoarea firul și rezultatele discuției.

Sediul asociației preoțești ce e a se înființa, va fi tot la Blaj.

Amănunte despre congres le va da raportorul nostru special, în numerii noștri viitori.

Numărul cenzurat de: AUREL GAJIA.

Director: ALEXANDRU CIURA.
Redactor: Ovidiu Hulea.